

ВИСНОВОК ГРОМАДСЬКОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

від «8» січня 2015 р.

Назва законопроекту	Про внесення змін до Закону України "Про здійснення державних закупівель" (щодо удосконалення системи державних закупівель та електронних закупівель)
Номер законопроекту	1551
Дата реєстрації	22.12.2014
Ініціатор законопроекту	Кабінет Міністрів України
Веб-адреса картки законопроекту на сервері ВРУ	http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53041
Головний комітет ВРУ	Комітет з питань економічної політики
Інші комітети	Комітет з питань інформатизації та зв'язку Комітет з питань промислової політики та підприємництва Комітет з питань бюджету Комітет з питань запобігання і протидії корупції Комітет з питань європейської інтеграції
Етапи проходження законопроекту	Вручено подання комітету про розгляд (25.12.2014)
Висновок Головного науково-експертного управління ВРУ	http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=53041&pf35401=320765
Висновок профільного Комітету ВРУ	Рекомендується прийняти за основу.
Інші висновки	Відсутні
Корупційна небезпечність проекту (за 5-бальною шкалою)	4
Суспільна важливість проекту (за 5-бальною шкалою)	3
Висновок та рекомендації	Виявлено корупційні ризики. Повернути законопроект суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Виконавець: Роман Склярів, експерт Центру політичних студій та аналітики.

Перевірив: Микола Хавронюк, директор з наукового розвитку Центру політико-правових реформ, доктор юридичних наук, професор.

РЕЗУЛЬТАТИ ГРОМАДСЬКОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Корупціогенні фактори

	<i>Корупціогенний фактор</i>	<i>Кількість норм</i>
1)	неправильне визначення функцій, повноважень (обов'язків) і відповідальності певних суб'єктів (органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших осіб, на яких поширюється дія Закону «Про запобігання корупції»):	3
	- визначення компетенції за формулою «має право»;	-
	- широта дискреційних повноважень;	1
	- надмірна свобода підзаконної нормотворчості;	-
	- відсутність відповідальності за правопорушення;	2
2)	колізії і вади законодавчої техніки;	-
	- колізії;	-
	- корупціогенні вади законодавчої техніки;	-
3)	прогалини в регулюванні:	4
	- прогалини в нормах матеріального права;	-
	- відсутність або недостатність контролю і прозорості;	4
	- відсутність або недостатність адміністративних і судових процедур;	-
	- відсутність або недостатність конкурсних (аукціонних) процедур;	-
4)	неправильне визначення умов реалізації належного особі – одержувачу публічних послуг права (необґрунтовані обтяження при його реалізації) або умов виконання обов'язку;	-
5)	неправдиві цілі прийняття законопроекту.	-
	Всього	7

Задекларована суть законопроекту

<i>Мета</i>	<i>Спосіб досягнення</i>
Удосконалення системи державних закупівель, усунення колізій під час застосування норм Закону, спрощення порядку проведення процедур закупівель замовниками та порядку участі у процедурах, збільшення рівня конкуренції.	Обов'язкове застосування електронних закупівель для визначеного кола замовників та за встановленим переліком товарів у разі, якщо ціновий поріг не перевищуватиме цінового порогу, встановленого Директивами ЄС для закупівлі товарів.

Яким чином може працювати корупційна схема (у т.ч. хто може одержати неправомірну вигоду, а хто може постраждати):

Законопроект містить ряд корупційних ризиків, пов'язаних із:

- уможливленням уникнення тендерних процедур;

- запровадженням платного функціонування веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель;
- вилученням норм щодо відхилення пропозиції конкурсних торгів у разі, якщо учасник порушив антикорупційне законодавство чи вчинив антиконкурентні узгоджені дії, які стосуються спотворення результатів торгів (тендерів);
- вилученням норми, згідно з якою замовник скасовує торги в разі виявлення факту змови учасників.

Ключові наслідки

Стаття Закону	Корупціогенний фактор	Наслідок
Ст.1	<p>Прогалини у регулюванні. Відсутність або недостатність контролю і прозорості.</p> <p>Пропонується вилучити з визначення терміну «оголошення про результати процедури закупівлі» наступну частину: «повідомлення про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися, повідомлення про відміну переговорної процедури закупівлі».</p>	<p>Згідно зі ст. 39 Закону «Про здійснення державних закупівель», якщо замовником було двічі скасовано процедуру закупівлі через відсутність достатньої кількості учасників, то він може здійснювати закупівлю без тендера (у порядку переговорної процедури закупівлі). Тому пропонується змінити проект, щоб змінити процедуру закупівлі. Тому пропонується змінити проект, щоб змінити процедуру закупівлі. Тому пропонується змінити проект, щоб змінити процедуру закупівлі.</p>
Ст.10	<p>Відсутність або недостатність контролю і прозорості. Широта адміністративного розсуду.</p> <p>Пропонується, щоб веб-портал Уповноваженого органу з питань закупівель функціонував платно: замовники оприлюднюють інформацію на веб-порталі платно; розмір та порядок оплати за користування веб-порталом визначає КМ.</p> <p>Хоча зберігається норма, що документація конкурсних торгів може бути безоплатно отримана кожною фізичною/юридичною особою, однак платними будуть оприлюднення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції; • оголошення про результати проведення процедури закупівлі; • запит цінкових пропозицій; • річний план, зміни до нього та річний звіт замовника. 	<p>Оплатність знижує прозорість та можливість контролю з боку громадськості за проведенням державних закупівель, обмежує доступ учасників та замовників до відповідного веб-порталу, що створює передумови для корупційних ризиків.</p> <p>Крім того, КМ отримує дискреційні повноваження для визначення розміру та порядку оплати за користування вказаним веб-порталом, що може бути використано для отримання неправомірної вигоди.</p>
Ст.17	Відсутність або недостатність	Зазначеним пунктом цю статтю

	<p>контролю і прозорості. Відсутність відповідальності за правопорушення.</p> <p>Пропонується виключити пункт, згідно з яким замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів у разі, якщо відомості про юридичну особу, яка є учасником або учасником попередньої кваліфікації, внесено до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, або зазначена юридична особа не має антикорупційної програми та (або) уповноваженого з антикорупційної програми юридичної особи.</p>	<p>було доповнено згідно із Законом «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р., ініціатором якого був КМ (А.П. Яценюк).</p> <p>Відповідальність у вигляді заборони на участь в державних закупівлях є додатковою відповідальністю юридичних осіб за корупційні злочини.</p> <p>У результаті впровадження цієї пропозиції виникають передумови для корупційних зловживань, зокрема, щодо участі недобросовісних учасників конкурсних торгів.</p>
Ст.17	<p>Відсутність або недостатність контролю і прозорості. Відсутність відповідальності за правопорушення.</p> <p>Пропонується виключити положення, згідно з яким замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити пропозицію конкурсних торгів у разі, якщо суб'єкт господарювання (учасник або учасник попередньої кваліфікації) протягом останніх трьох років притягувався до відповідальності за вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів (тендерів).</p>	<p>У результаті впровадження цієї пропозиції виникають передумови для корупційних зловживань, зокрема, щодо участі недобросовісних учасників конкурсних торгів.</p>
Ст.30	<p>Відсутність або недостатність контролю і прозорості.</p> <p>Пропонується виключити положення, згідно з яким замовник скасовує торги в разі виявлення факту змови учасників.</p>	<p>Впровадження цієї норми призведе до поширення випадків змови учасників при проведенні конкурсних процедур, що створює передумови для корупційних ризиків.</p>

Рекомендації: для усунення зазначених корупціогенних чинників необхідно:

- зберегти чинне визначення терміну «оголошення про результати процедури закупівлі»;
- зберегти безоплатний порядок функціонування веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель;
- зберегти пункти 1¹) та 3) ст. 17 Закону «Про здійснення державних закупівель» щодо відхилення пропозиції конкурсних торгів у разі, якщо учасник порушив антикорупційне законодавство чи вчинив антиконкурентні узгоджені дії, які стосуються спотворення результатів торгів (тендерів);

- зберегти норму ст. 30 Закону «Про здійснення державних закупівель», відповідно до якої замовник скасовує торги в разі виявлення факту змови учасників.